

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatio Synoptica De Iudiciis Ad Lib: II. Decretal: Gregorii IX.

**Herberstein, Ferdinand von
Tabarelli de Fatis, Donato Vincenzo**

Spirens., 1660

Titulus XVIII. De Appellationibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11416

TITVLVS XVIII.
DE APPELLATIONIBVS.
CASVS.

MAchetas dictâ causâ coram Philippo Rege, ab eoque parùm attento condemnatus, Macedonica libertate, appello, inquit. Philippus miratus & iratus, Tu à rege, & ad quem Machetas: ad ipsum Te, inquit, sed vigilantem & attentum: sive, ut alii efferunt, Ad Philippum Sobrium, Sed sive incuria, sive vinolentia Regi objecta, excusabit utramque; & re propius pensculatâ injuriam Machetæ factam agnovit & vindicavit. *Iust. Lips. Monit. & Exempl. Politic. L. 2. c. 12.* Quæritur, an Supremo Iudice appellatio hæc rectè facta sit? Item, an propter causam appellationis, à Machetâ per defectum vigilantia in Rege insinuatam, dicendus sit Philippus condemnandus? *Pro primo Resolut. pete ex n: 4. Pro secundo ex num: 13. & 14.*

Quia sententia subinde fertur contra
 Jus alterius litigantium, sive quia ab
 incompetente Judice lata est, aut contra
 solitum judiciorum ordinem, vel per for-
 des, & turpitudinem, vel ex falsis allega-
 tionibus, vel contra leges: necessarium
 fuit, ut introducerentur appellationes *L.*
1. ff. h. t. quibus effectus sententiæ impe-
 ditur, aliâs in rem judicatam transituræ.
 Per appellationem autem rescinduntur
 sententiæ eorum judicum, qui sunt infra
 Præfectum Prætorio: est enim appellatio
 ab inferiore Judice ad superiorem facta
 provocatio ratione gravaminis illati, vel
 inferendi. v. g. indictione gravioris tri-
 butinor: 128. eaq; appellatio, aut judicia-
 lis, vel extrajudicialis. per *Panor: in cap: bo-
 namem: n. 7.* illa, quæ propriè appellatio
 dicitur, est à sententiâ sive definitivâ, sive
 interlocutoriâ, ut ea corrigatur: hæc au-
 tem ab actibus, & decretis extrajudiciali-
 bus *cap. concertationi. h. t.* ut dum appella-
 tur ab electione, spoliatione, & hujusmo-
 di. *Clement: sicut. 3. h. t.* & solet dici provo-
 catio ad causam, & habet vim conventio-
 nis *cap. cum sit Romana. 5. §. si verò. h. t.* Ju-

dicialis ergò provocatio fit ab actu judi-
 ciali, hæc ab extrajudiciali, id est, non à
 Judice, sed à parte extra judicium vel à
 Judice extrajudicialiter procedente; illa
 causam appellandi veram exigit, ista pro-
 babili contenta est: ut si timeam turbari
 in possessione alicujus rei, etsi turbatus
 necdum sim, appellare possum, teste Re-
 bus: qui cum cæteris DD. benè advertit
 appellationum sive judicialium, sive ex-
 trajudicialium, alias esse rationabiles, id
 est, justas, & legitimas, alias frustratorias,
 frivolas, inanes, & leves: frustratorias,
 ut quæ morandæ solutionis, vel suspen-
 dendi judicii causâ interponuntur, L.
tutor. ff. de usur. frivolas autem, & leves,
 quæ pro minimis rebus interjiciuntur,
 quæque ut tales, & temerariæ rejiciuntur
 & quas reipsâ rejicit Ulp. in L. *si rem alie-
 nam. §. solutam autem. de pignor. act.*

2. Appellat non solum Dominus, sed
 & is, cuius interest, & procurator, tutor,
 curator, quin hi officii causa non solum
 possunt, sed & debent appellare, appella-
 tionemq; interpositam regulariter pro-
 sequi, ut habetur. L. 5. ff. de appell. L. 2. ff.

an per al. caus. appell. redd: poss. Appellat
 quoq; is, cui mandatum est, tametsi prio-
 ri iudicio expertus non sit: item cui man-
 datum non est, si ratam habeat appellatio-
 nem ab eo interpositam Dominus. Hoc
 amplius citra mandatum auditur. Ma-
 ter in causâ filii, maritus in causâ uxoris.
L. 1. ff. de appell. recip. & generaliter qui-
 cunq; citra mandatum agere possunt, re-
 ctè dixeris & sine mandato appellare pos-
 se. *Gail. 1. obs. 133.* Nomine autem eius, qui
 ad supplicium ducitur, humanitatis gratia
 cuilibet appellare conceditur, per *L. non
 tantum. 6. ff. de appellatione.* Quid si unus
 è pluribus sociis appellaverit? si cau-
 sa communis sit, & una eademq; omni-
 um defensio, appellatio ejus etiam pro-
 dest cæteris, qui non appellaverint per *L. 1.
 § 2. Cod: si unus è pluribus appellat.* SED
 an Dominus in causa subditorum citra
 mandatum appellare potest? Rectè à
 plerisque respondetur, non aliter posse ni-
 si ipsorum intersit *L. 5. ff. de appel.*

3. Quemadmodum verò quilibet gra-
 vatus, & cujus interest, appellare potest,
 ita è diverso non gravatus, & cujus non

interest non appellat, quia gravamen est causa appellationis, quo proinde cessante cessat appellatio. Unde non habet jus appellandi condemnatus ob contumacem absentiam, quia non dicitur is gravatus. *L. ex consensu 23. §. ult. ff. de appell. Officiales à suo Judice condemnati ob delictum in officio commissum. L. 3. C. quorum ap- pel: non recip. Malefici, & ii, qui manifesta, & notoriam violentiam commiserunt, & crimen confessi, aut de eo convicti fuerint: quia non dicuntur gravati. L. 2. C. eod: 16. de appell: Perdit etiam jus appellandi, qui ei renunciaverit, seu pactus cum suo adversario fuerit in iudicio se non appellaturum *L. ult. §. ult. C. de temp. appella-* sed hoc procedit in causâ civili, non autem in criminali, præsertim capitis, ut bene limitat. *Felin: in capit. Si diligenti. de foro competenti.* Item non appellat condemnatus pro debito publico.*

4. Regulariter appellatio fieri potest ab omni Judice, qui sententiam tulit. *Can. Omnis: can: ad Romanam 2. q. 7.* cum enim appellatio sit species defensionis *cap. cum specialis. 61. §. Porro, h. tit.* debet omnibus regul-

regulariter permiffa effe, nifi aliundè fit
 obftaculum, quale eft in principe fupre-
 mo, à quo appellari non poteft, quia de
 fubftantia appellationis eft, quod fiat à
 minori ad maiorem. *L. 1. ff. à quibus appell.
 non licet.* quæ caufa eft, quod à fententiâ
 iniquâ fecularis principis ad Papam appella-
 ri poffet; *arg: Gl: in cap. ex transmissâ. de
 foro compet.* quia fcilicet Papa ratione pec-
 cationum Principum Judex eft com-
 petens, quando fententia manifefte eft
 iniqua. An autem à fupremis Confiliis
 appellatio procedit? Communiter ne-
 gatur, quia eorum fententia non minoris
 cenfetur ponderis, quàm Regum & Prin-
 cipum, à Confiliariis Principum factas
 carere robore conftat ex *L. 34. & L. fequen-
 ti. C. de appell.* idemq; dicendum quoad fe-
 natum, habetur *cit. L. 1. §. 1.* Et quoad E-
 pifcopum, fi qui eum ultrò Judicem opta-
 verint, vide *L. 8. C. de Epifcop: aud:* quæ id
 fpeciale tribuit Epifcopo, non autem al-
 teri Judici, quantumvis prorogato, vel de
 communi confenfu partium dato. *L. ex
 confenfu. 23. h. t.* Item non pergit appella-
 tio à Judice delegato, quem Princeps no-

minatim eâ lege dedit, ne ab eo appelletur
L. 1. §. ult. ff. à quibus appell. non lic. cap. pastoralis 53. h. t. Ponamus esse cum clausulâ remotâ appellatione, an queri saltem liceat de sententiâ ejus, quod nullius momenti sit? nihil adferri videmus, ob quod id licere non debeat, & docet *Gail. 1. obs. 135.* modò clausula hæc apponatur ex causâ gravi & legitimâ. Denique non currit appellatio in Iudice, qui revocavit gravamen. *cap. cum cessante. 60. h. t.*

5. Ad causas quod attinet, appellari non potest in illis, quæ moram non patiuntur: veluti, ne testamentum aperiatur, ne hæres scriptus in possessionem mittatur, ne frumentum militum in annonæ subsidia contrahatur. *L. ult. ff. de appell. recip.* In re, quam fisco aut Principi deberi evidenter constiterit. *L. 4. & ult. ff. C. eod.* Non ab executione, aut ubi agitur de regularis disciplinæ correctione. *cap. ad nostram & alijs h. t.* quia, ut ait *Pont. ibid.* remedium appellationis non ideò inventum est, ut alicui à Religionis, & ordinis observantia exorbitanti debeat in suâ nequitiâ patrociniū exhiberi nisi corri-

gens

gens excedat modum in corrigendo, quia
 tum appellare licebit causa gravaminis
 expressâ, *cap. de priore. 31 h. tit.* Eadem
 ratione, quod causæ subinde requirant
 celeritatem momentaneæ possessionis,
 appellatio non recipitur. *per L. 1. & un. C.*
sive mom. poss: appellat. fuer. estque veriùs
 dictam *L. un:* intelligendam de quovis
 interdicto, seu adipiscendæ, seu retinen-
 dæ, seu recuperandæ possessionis *L. 8. C.*
unde vi. L. 3. C. de interd. Num appelletur
 à sententiâ in causa decimarum non ita
 clarum est. Videtur quod non, quia sic
cap. tua nobis, & ibi. Gl de decim. Nec item
 de jure civili à sententiâ lata in causa
 possessorii, ut paulò ante pro hac re ad-
 duximus *L. 1. C. de mom: poss* quando scili-
 cet causa est modici præjudicii: cujusmo-
 di est iudicium spoliationis, quod sum-
 mariè, & veluti in momento expediri
 consuevit, & hoc quoad effectum retar-
 dandæ executionis: alioquin valet appel-
 latio, quoad effectum devolutivum. Si-
 militer de jure civili non appellatur in
 causis minimis & gravioribus. Dico de ju-
 re civili, quia jure Canonico à quacunq;

sententiâ, & in quibuscunq̄ue causis tam
 criminalibus, quàm civilibus appellari
 potest, nisi à jure prohibitum inveniatur.
cap. cum Romanâ. 5. h. t. quia appellatio est
 species defensionis, & in prælidium inno-
 centiæ comparata. *cap. pastoralis 53.* & jus
 Canonicum omnem iniquitatem corrigi
 statim cupit: nec vult differri in sententiâ
 definitivam, quæ sæpè multo post tempo-
 re sequitur. *Dixi iterum*, nisi à jure pro-
 hibitum sit, nam in primis ab unâ, & eâ-
 dem sententiâ, sive definitivâ, sive inter-
 locutoriâ, & ab uno, & eodem Judice ter-
 tio appellare non licet. *cap. Sua: nobis 65.*
h. t. L. 1. C. ne liceat in unâ eademq̄ causâ tum,
 quia Leges & Canones præsumunt esse
 justum, quod tribus diversis judiciis &
 conformibus sententiis firmatum est: &
 quidem præsumptione juris, & de jure,
 tum quia aliàs lites in infinitum produce-
 rentur. Ex quo ulterius habes jure civili
 appellationem admitti, solùm à senten-
 tiâ definitivâ, si legitima sit, non autem ab
 invalidâ: cum enim ipso jure nulla sit, fru-
 stra appellatur *Toto tit. C. & tit. C. ff. qua
 sententia sine appellatione rescindantur.* Ab
 inter-

inter
 cet,
 quor:
 cilli
 cap. 1.
 appel
 nitiva
 repar:
 tio,
 Legifi
 6.
 est sup
 seu er
 contr:
 appell
 medic
 jurisdic
 mo. C.
 rum e
 perate
 appell
 cip: ff. l
 Sum:
 est, q
 rum ju
 bus o

interlocutoriâ hoc jure appellare non licet, nisi vim definitivæ habeat *L. ante 7. C. quor: appell: non. recip: vigore* autem Concilii Trid. *sess: 24. cap. 20. de ref: & sess: 13. cap. 1. de ref.* non aliter ab interlocutoriâ appellatio indulgetur, quàm si vim definitivæ habeat, & gravamen contineat irreparabile, cujusmodi est excommunicatio, incarcerationio, tortura, ut docent *Legistæ.*

6. Appellatur à Judice dato is, qui eo est superior, quia superioris est factum, seu errorem corrigere inferioris, non è contra *cap. cum inferior de maior: & obedient.* appellatur gradatim, non omisso intermedio Judice. *cap. Romana. h. t. in 6.* Quia jurisdictiones confundi non debent. *L. nemo. C. de jurisdic: omn. jud.* quod adeò verum est jure civili, ut ne quidem ad Imperatorem, seu principem omisso medio appellare liceat. *L. Imperatores 21. in Princip: ff. h. tit.* quamvis jure Canonico quoad Sum: Pontif: aliud dicendum, cuius ratio est, quod Sum: Pontif. omnium inferiorum judicum sit ordinarius, & cum omnibus ordinariis ob sedis Apostolicæ præroga-

rogativam cumulativè cōcurrat per *Trid. Sess. 24. cap. 20. de ref.* nec communicando aliis jurisdictionem abdicet à se jurisdictionem propriam: quod non est in principe, qui jurisdictionem inferiorum à se se abdicavit *cit. L. Imperatores.* Si par alius pro alio aditus fuerit Judex, siquidem par aut maior error non nocet; cognoscer enim nihilominus is, qui appellari debuit, si minor, nocet ita, ut si interim tempora definita excefferint, sententia duret in suo robore. *L. 1. §. Si quis. ff. de appell. Appellandum præterea à Judice, & coram eo, qui sententiam tulit cap: ut debitus 59. h. t.* quia illi debet innotescere appellatio ad hoc, ut ulterius non procedat: quod si eius copia haberi non possit, fieri quidem poterit appellatio ad Judicem superiorem, sed & Judici & parti intimanda erit ad hoc, ut suspendatur jurisdictio judicis, à quo, ut latè docet *Scaccia de appell. q. 6. n. 31. & seq.*

7. Ordo appellationis hic est: prolatâ sententiâ dies currunt decem, intra quos læsus provocat, curruntq; à die latæ sententiæ, vel scientiæ sive à definitivâ, sive ab in-

ab interlocutoriâ, sive ab alio gravamine
 etiam extrajudiciali appelletur. *authen: ho-*
die. C. de appell: cap. quod ad consultationem.
15. de Sentent. & re judic. siquidem illicò a-
 pud acta sufficiet dixisse **A P P E L L O**: sin
 vel alio die, vel non apud acta, libellus
 appellatiõis judici, à quo appellatur, offe-
 rendus est, quo libello scriptum sit & à
 quo detur, id est, qui appellet, & ad-
 versus quem, & à quâ sententiâ, ut habe-
 tur. *L. 1. §. Libelli. ff. h. tit. nov: 23. capite 1.*
 quamvis hæc expressio non ita videatur
 necessaria, ut si quid istorum omittatur,
 metuenda sit præscriptio. *L. scio. 3. in prin:*
ff. h. tit. ut propterea licet optimum ege-
 rit, exprimens nomen Judicis à quo, ut in-
 telligi possit à quo Judice, & à quâ sen-
 tentiâ appelletur, & an ordine debito, ta-
 men nomen judicis ad quem licet non
 exprimatur, adhuc censetur ad eum pro-
 vocatum, ad quem de jure provocari de-
 bet. *L. Imperatores. ff. h. t.* ita ut huiusmodi
 provocatio generalis etiam de jure Cano-
 nico subsistat, ut habet *Decius cap. 12. num.*
4. h. tit. **O B S E R V A N**: solummodo est
 à definitivâ statim & in continenti appel-
 lari

lari posse vivâ voce ab interlocutoriâ, non nisi porrecto libello appellatorio, ni vim definitivâ habeat. Item à definitivâ, cum jus ipsum permittat appellationem provocari non expressâ causâ: ab interlocutoriâ non nisi expresso in specie gravamine. *L. scio. 3. ff. h. tit. cap. ut debitus. 59. h. tit.* ultra appellationem à definitivâ ex novis actis & probationibus causis justificari posse. *L. eas. §. 1. C. hoc tit.* ab interlocutoriâ non nisi ex antiquis actis, quia ab interlocutoriâ non appellatur, nisi Judex injuriam fecerit appellanti, quæ non potest detegi, nisi ex iisdem actis, coram Judice à quo deductis, non autem de novo deducendis, nisi aliquid de novo veniat in notitiam appellantis. *arg: cap. insinuante. de off. deleg.* aut nisi interlocutoria contineat gravamen irreparabile, ut si. v. gr: Judex pronunciaverit aliquem torquendum, aut aliàs habeat vim definitivâ, denique ut alias differentias definitivæ sententiæ ab interlocutoria omittam, pendentes appellatione ab interlocutoriâ, Judex procedere potest. *cap. non solum. de offic: deleg: à definitiva non potest.*

8. Interpositâ, seu introductâ appella-
 tione, literæ dimissoriæ, quas apostolos
 vocamus, intra spatium 30 dierum à die
 scientiæ petendæ & recipiendæ sunt, ab
 eo, à quo appellatum est, *Cap. 6. h. t. in 6.*
L. iudicibus. 24. C. eod: sensus literarum est:
appellasse, puta, Scium, à sententiâ illius, quæ
inter illos dicta est. L. eos. 6. §. ultim. C. de ap-
pell: Sufficit autem petuisse intra tempus
 prædictum apostolos instanter, & sæpiùs,
 ut si non accipiat quis, id ipsum conteste-
 tur: *L. un. ff. de Libell. dimissor.* Compen-
 dium instantiæ faciunt formularii docen-
 tes sufficere, si eodem libello appellans
 dicat peto instanter, instantiùs, instan-
 tissimè. *arg: Clement: quamvis de appell. Gail:*
1. observ: 82. num: 6. Teneturque Judex ap-
 pellationi deferre non tantum à definiti-
 va, sed etiam ab interlocutoria sententia,
 si ex justâ causâ interposita sit. *cap. super eo.*
12. hoc tit. ut & in dubio deferri satiùs est;
 quia licet sententia, quæ transivit in rem
 judicatam habeat præsumptionem justi-
 tiæ, & pro veritate habeatur. *L. res judica-*
ta. ff. de reg: jur. tamen ea, quæ nondum
 transivit in rem judicatam, non magis ju-
 stitiæ,

stitiæ, quàm iniustiæ præsumptionem
habet, sed ad utramq; partem se habet, ut
vel iusta, vel iniusta pronuncietur. *L. Chi-
rographis. 57. §. ult. ff. de administ. tut.* Vide
etiam *Trid: Sess. 22. cap. 7. de reform.*

9. Impetratis dimissoriis introducenda & prosequenda est appellatio à die interpositæ appellationis intra spatium unius anni, aut ex causa biennii *cap. cum sit Romana. 5. cap. ex ratione. 8. h. tit.* & currit de momento ad momentum, sicut currit descendium ad appellandum: quamvis Judici brevius tempus præscribere liceat, atq; etiam ipsi appellanti, non autem appellato, ut videre est de his. *Cap. cum sit Romana. cap. sepè. 44. cap. personas. 4. h. tit.* Neq; obstat, quod ad finiendam appellationem Judex à quo terminum præscribere nequeat, sed tantum ad introducendam & prosequendam: quia Judici ad quem nequit præscribere legem, ut scilicet intra hunc, vel illum terminum causam appellationis expediat. *cap. ex insinuatione. 50. h. t.* An Judex ad quem appellanti præscribere possit terminum? Non potest, quia habet terminum à jure statutum

nisi

nisi ubi periculum ex nimia dilatione immineret, ut in causis spiritualibus electionum, postulationum, aliisque beneficiis, quæ cum causam quodammodo publicam contineant accelerari debent, sicut & causa matrimonialis ob periculum incæstus, vel adulterii. *cap: quoniam frequenter. §. 1. ut lite non contestatâ.* Item causa alimentorum ob periculum vitæ. *L. necare. ff. de agnosc: Liber.* Cæterum, si hæc tempora absque justa causa observata non fuerint, appellatio pro deserta habetur, ipsoque jure sententia confirmatur.

10. Quæstio moveri potest non inutilis, quoad causas concedendi biennii ad introducendam, proseguendam, & finendam appellationem, quod de jure tam civili, quam Canonico supra dari asseruimus: quæstio, inquam, esse potest, qualesnam illæ causæ esse possint. Pro cuius quæstionis decisione asserimus eas ex triplici potissimum capite desumi. 1. ex parte appellantis, ut si ægritudine aut paupertate Judici notâ ita laboraverit, quod appellationem interpositam proseguere, & finire non potuerit. *Cap. ex ratione. 8. h. t.* Ratio, quia

quia si difficultas excusat à morâ *Gl. in L. ff. si certum petatur, & DD communiter.* multò magis paupertas à desertione appellationis cum impossibilium nulla fit obligatio. *L. impossibilium ff. de reg: jur. Dixi Judici nota:* quia si ignota sit, cum in facto consistat, allegari, & probari debet. *per L. in bello. §. facta. ff. de captivis & postlim: revers: 2.* ex parte appellati, si is prosecutionem impediatur efficiendo frustratoris dilationibus in iudicio, ne appellatio debito tempore finiatur, quo casu conceditur appellanti ipso iure secundus annus, vel saltem servatur appellans illæsus, ut tempora prosequendi appellationem ei non currant. *Rota. Decis: 102.* Ratio quia tempus fatalium labitur hoc casu culpâ adversarii. 3. ex parte utriusque, si partes suspendant, aut prorogent tempus fatalium compromisso, vel mutuo consensu: quod fieri posse firmatur. *per L. ult. §. ult. C. de temp: appell. cap: de causis. 4. de offic. deleg: & ratio est;* quia cum tempus appellationis prosequendæ detur utriq; parti, non est cur mutuo pacto prorogari nequeat. 4. ex parte iudicis, si per eum stet, quo minus

minus appellatio finiatur, v. g. ob infirmitatem, vel aliâ de causâ pro tribunali non fideat. *Authen: Sed & lis. cum seq: C. de temp: appell. Can: anteriorum. § ad hæc sancimus 2. q. 6.* Sed hoc casu debet appellans, aut ejus procurator protestari, quod per se, suamq; partem non stet, quo minus in causa celerius procedatur, quodq; proinde fatalia sibi, suæq; parti currere non debeant. *Gl. in cap. cupientes de elect: in 6. 5. ex parte tertii impediens, vel ex negligentia procuratoris.* Verum tunc rata manet: ab eaq; non datur appellanti secundus annus, sed datur contra tertium impediens, aut procuratorem actio, si solvendo sit ad interesse. *L. arbitrio 18 §. dolo ff. de dolo malo L. si procuratorem. C. de procur. quia sibi imputet necesse est, quod negligentem procuratorem elegerit. cap. sæpe. 23. h. t.* Si verò tertius, vel procurator solvendo non sit, succurratur ei per restitutionem in integrum *Gl. in cap. ex ratione. 8. h. t. 6.* deniq; impedimentum provenire potest ex casu, & fortunâ & tunc si appellans toto secundo anno impeditus fuerit, poterit ei dari ex causâ justissima etiam

ter-

tertius añus. *cap. ex ratione. h. t.* non tamen ipso jure, uti datur secundus, sed à Judice per viam restitutionis in integrum. Et quidem integer, si toto secundo anno impeditus fuerit; alioquin annus non integer, sed solum tantum temporis ei restituitur, quantum abstulerit impedimentum:

Abb: in cap. ex ratione. juxta naturam scilicet restitutionis in integrum, quæ est, ut tantum restituatur, quantum abstulerit læsio. *Clem. unica. de rest: in integ.* Difficultas ex prædictis consequitur: an adversus lapsum fatalium in integrum restitutio impetrari possit, non solum à minoribus, sed & à maioribus. Respondet *Geil. 1. obs: 143.* posse ex justâ & inevitabili causa, adferens pro fundamento sententiæ suæ *arg. L. ult §. illud etiam. de temp. appell: idem que de decendio, intra quod appellandum docet Sand: lib: 1. tit. 13. defn. 2.*

II. Porrò quale debet esse impedimentum primi anni, seu primi fatalis, ut præbeat causam dandi secundum annum, seu secundum fatale? Pro responsione Notandum circa appellationis tria potissimum tempora considerari. nempe tem-

pus

pus interponendæ appellationis, & temp^{us}
 petendi apostolos, & tempus profequen-
 dæ & finiendæ appellationis, quæ tempo-
 ra vocantur fatalia appellationis, quia ni-
 si intra ea respectivè interponatur appel-
 latio, petantur apostoli, & fiat profecu-
 tio appellationis, ejusque causa termi-
 netur, iis elapsis appellatio efficitur de-
 ferta, & quasi moritur, aut fato quodam
 extinguitur. *L. cum lite mortua ff. judica-
 tum solvi. Notand:* præterea apostolos hoc
 loco dici literas dimissorias, sic dictas,
 quia Judex, à quo appellatū est, transmit-
 tit per eas causam ad Judicem, ad quem
 appellatum est in testimonium, & fidem
 appellationis interpositæ. *L. dimissoria. ff.
 de verb. sig:* Sunt autem in triplici differen-
 tia: nempe dimissorii, reverentiales, & re-
 futatorii. De dimissoriis jam dictum: Re-
 verentiales sunt, quando non ob justitiam
 causæ, sed solùm ob reverentiam superio-
 ris, ad quem appellatur, Judex à quo ap-
 pellationi defert. *c. 1. de verb. sig. in 6.* Refu-
 tatorii sunt, quibus Judex à quo significat
 Judici ad quē se non admisisse appellatio-
 nem. *L. fin. §. in refutatorijs. C. de appell:*
 quan-

quando tamen Judex appellationem rejicit ad jicere causam debet. *L. pen: ff de appell: non recip.* aliàs si recuset absque justa causa, puni ur. *L. quonam Iudices: eod.* His prænotatis. Resp: ad Quæst. & dico causam debere esse justam, id est, inevitabilem, & inculpabilem, nam si appellans id impedimentum affectaverit, vel suâ culpâ illi causam præbuerit, æquum non est hæc in parte ei subveniri *L. 2. §. Si quis tamen. ff. si quis caution.* Deinde non debet præsumi, sed debet esse evidens. *cap. ex ratione. 8. h. t.* ut proindè non sufficiat juramentum appellantis, neque credendum Judici asserenti tale impedimentum, quod fatetur. v. gr. se ob valetudinem pro tribunali sedere nequivisse: ne fraus irrepat. *L. si fortè. ff. de Castrensi pecul.* Sed si de eo per legitima documenta non constiterit evidenter, Judex post lapsum anni poterit exequi sententiam, dummodo appellans etiam de diligentia suâ doceat ad impedimentum amovendum: quia non dicitur facilè impeditus, qui facilè potest impedimentum amovere, ut benè *Scaccia sup. quæst: 15. num. 16.*

72. Cæterum petitur hic ? an justè im-
 pedito in primo anno semper detur inte-
 ger secundus annus ? Et quidem certum
 est, dari integrum, quando toto primo
 anno fuit impeditus, vel diligentiam de-
 bitam adhibuit, licet impedimentum pa-
 rum duraverit per *Scacc: supra num. 5.* At
 verò, quando non fuit toto primo anno
 impeditus, sed aliquo tempore, an ei de-
 tur annus secundus integer, non satis con-
 stat: quia de rigore juris videtur, non plus
 de secundo anno tribuendum, quàm in
 priori anno per quodcunq; justum impe-
 dimentum ei ademptum fuit: ita *arg: L. ab*
hostibus. ff. ex quibus caus: major. §. sed quod
simpliciter. Veruntamen usu fori, præfer-
 tim Ecclesiastici obtentum est, ut propter
 quodcunq; impedimentum primi anni
 detur secundus integer: modo totus pri-
 mus annus non fuerit lapsus negligentia
 appellantis. *cap. significante. 69. h. t. proba-*
tur ex authen: si appell: C. eod. ubi dicitur,
quod ad obtinendum hunc secundum an-
num sufficiat, si vel ultimo judiciorum
die appellans ad agendam causam coram
Judice compareat. Conf. etiam ex eo,
 P quod

quod totus primus annus sit in arbitrio appellantis, quando velit incipere, & profequi appellationem. Vide *Scacc q. 15. a. 3.*
 ILLUD nihilominus discriminis est inter primum, & secundum annum, quod primum simpliciter, & ipso jure detur: Secundus autem etiam ipso jure detur, sed non nisi ex iustâ & necessariâ causâ: insuper, quod primus annus non sit præcisè fatalis, sed solum sub conditione, si nulla iusta causa interveniat, quæ appellantem impediât: quia ex tali causâ datur secundus annus: at verò secundus est præcisè fatalis: neq; sequitur, quod etiam impedito in secundo anno deberet dari tertius, quia jus præsumit quemlibet appellantem posse quamlibet causam appellationis, quantumvis arduam, biennio peragere: modo nitatur juxta legis exigentiam. *arg: L. ex hinc cum L. seq. ff. de Leg.*

13. Ubi ad Judicem appellationis ventum fuerit, litigatorum est litem contestari, reddere causam appellationis: allegare etiam, quæ priore iudicio minus expressa adverterint. Possunt quoq; novas probationes adferre, dum tamen ut supra dictum

dictum ad novum capitulum non perti-
neant, sed ex illis orientur, & illis conjun-
ctæ sint, quæ apud anteriorem Judicem
fuerunt proposita. *L. ult. §. 1. C. de appell.*
quamvis quoad testium productionem
dissentiat. *Farinac: de testib. q. 75. cap. 7. n. 308.*

SED quantum ad probationes attinet,
quæri posset utri probationis onus incum-
bat appellanti, an adversario, placet com-
munis distinctio, ut si appellans vitium
processus arguat, id ipse probet. Sin de
meritis causæ quæstio sit, probatio injun-
gatur ei, cui priore quoque instantia id onus
incumbebat. *L. ab ea part: ff. de prob. Ma-
scard: libr. 1. de prob. Conclus: 115.* An etiam
jurare de calumnia litigatores debent? ne-
gat Placentinus & Azo. quorum sententia
juri multum est consentanea. *ad arg. L. un.
C. ne lic. in una ead. caus: tert. provo. Contro-
vertitur quoque, an mutæ petitioni in ap-
pellationibus locus detur, verius est non
dari, quia victor non sponte, sed necessita-
te compulsus ad Judicem appellationis
vadit. Sand. lib. 1. tit. 6. defini: 1. Barth. & alij.*

14. Si causæ appellationis inter præfina-
ta tempora redditæ fuerint, secundum ea-

rum merita Judex feret sententiam: fin
 minus prius iudicium confirmabit pro-
 pter contumaciam, negligentiamvè ap-
 pellantis, vel potius ipso jure confirmatur
L. ultim: §. 1. & 4. C. de tem. appell: Rebus: de
appell: num. 5. Pœnam etiam 50. librarum
 auri infliget ei, qui malam litem appella-
 tione profecutus fuerit. *L. eos. 6. §. Note-*
merè C. eod. Dum à parte duntaxat senten-
 tiæ appellatum est, an Judex appellatio-
 nis eam quoq; corrigere potest, à qua ap-
 pellatum non est? *Potest: id enim evincit*
L. ult. C. de appell.

15. Judicis etiam est providere, ne quid
 pendente appellatione innovetur, aut at-
 tentetur, sed integra omnia appellatori
 ferventur in eum diem, quo pronuncia-
 tum fuerit. *L. un. ff. nih. nov. appell. interpel-*
lit. §. 1. h. tit. Cap. si à Judice
h. t. in 6. Excipiuntur tamen causæ quædam
 quæ & pendente appellatione executioni
 mandantur: ut si quis ob plura crimina
 condemnatus, propter levius appellave-
 rit. *cit. L. un.* Item causa alimentorum.

arg: L. 8. ff. de alim. Extra causas exceptas, si quid attentatum fuerit, per Judicem appellationis remedio attentatorum revocandum erit, & quidem statim attentata post appellationem à definitiva revocanda sunt. *cap. bonæ. 51. h. t.* ab interlocutoria non aliàs, quàm ubi appellationis causam veram esse constiterit: idque in appellatione tam judiciali, quàm extrajudiciali: quia lex, ut lite pendente nihil inoveatur, generalis est: debet tamen in judiciali appellatione intimari judici, & partibus, aliàs possunt de jure, ut ignorantibus in causa procedere: Revocatio attentatorum in quacunq; judicii parte fieri potest usq; ad conclusionem in causâ, modò ante conclusionem, attentata fuerint, ut habet *Rot. 27. dec. h. t.* Formulam petendi revocationem attentatorum: refert *Gail: 1. obs: 146. num. 8.* ubi interest: utrum pars appellans an verò appellata attentaverit: quia si appellans aliquid contra propriam appellationem attentet: v. g. câ pendente adversarium possessione suâ exturbet, eo ipso cêsetur appellationi propriè non deferre, sibiq; jus dicendo indignum facere

appellationis beneficio : cum frustra legis
 impleret auxilium, qui contra legis nititur ve-
 luntatem. *cap. bona memoria. de elect* ac ideo
 fententia à quâ statim transit in rem judi-
 catam ac à Judice, à quo potest, executi-
 oni mandari. *cap. cum stat., s. h. t.* Secus au-
 tem, si attentata non sint contraria appella-
 tioni, quia hoc casu revocari debent. *de
 se Gail. cit. obs. 146.* qui de his fufius.

16. Huic remedio plura competunt
 privilegia, estque longè promptius reme-
 dium spoliato, aut turbato suâ possessio-
 ne: quàm interdictum unde vi: quia a-
 genti hoc remedio. 1. non potest opponi
 exceptio proprietatis, sed sufficit consta-
 re quoquo modo adversus eum attenta-
 tum fuisse. At verò agenti interdicto un-
 de vi; notorius defectus proprietatis ob-
 iici potest. *cap. ad Decimas. de rest: spol. in 6.*
 nullam requirit prioris status justitiam,
 id est, allegationem alicuius tituli, sed suf-
 ficit sola veritas. 3. non requirit ordinem
 judicarium, sed implorato solo iudicis ob-
 ficio mercenario de plano proceditur cū
 sola citatione, & causæ cognitione. *Gail.
 sup. 4.* agenti hoc remedio non potest op-

poni exceptio excommunicationis, ut potest agenti interdicto Vnde vi. *cap. ult. de except.* Ratio, quia hæc petitio magis sapit naturam defensionis, quæ excommunicato permittitur, quàm actionis aut impetitionis, quæ excommunicato denegatur, *cit. cap. ult. s.* deniq; hoc remedium datur cōtra quemcunq; possessorem: *cap. ex parte. de testib.* interdictum verò unde vi: contra eum duntaxat, qui vi dejecit, aut deici mandavit, aut dejectionem suo nomine factam ratam habuit. *L. 1. ff. de vi & vi armata.*

17. Peracto appellationis iudicio, utrius est executio Judicis à quo, an qui appellatus est? Distinguit *Host.* eumq; secutus *Cuiac. 20. obs. 26.* Confirmatâ priorē sententiâ Judex à quo appellatum, si jurisdictionem habeat, rem judicatam exequitur: rescissâ verò Judex appellationis. *Rectius* alii sine distinctione Judicem appellationis executorem faciunt. *arg. L. 19. 32. §. in his autem C. de appell. Barth. ad L. 6. §. 1. in fin. C. eod.*